

**Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1947 Bütçe yılı Kesinhesabına
ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tez-
keresi ile Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1947 yılı Kesinhe-
sabı hakkında kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu
(3/337, 1/329)**

**Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1947 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin
Sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/337)**

T. C.
Sayıştay Başkanlığı
Sayı : 341248/1246

12 . VI . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiri-
minin ilâhik olarak sunulduğuna en derin saygularımı arz ederim.

Sayıştay Başkanı
Mümtaz Tarhan

Uygunluk bildirimi

Anayasa ve Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine uyularak bir nüshası Ulaştırma Ba-
kanlığından Sayıştaya gönderilen Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 Malî yılı Ke-
sinhesabının Sayıştayca incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış ve Ke-
sinhesapta gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz ederiz.

12 . VI . 1952

Sayıştay Başkanı
Mümtaz Tarhan

1. D. Başkanı
F. Eke

2. D. Başkanı
R. Bakıy

3. D. Başkanı
M. Gürün

4. D. Başkanı
F. Işık

Üye
İ. Erenli

Üye
N. Başak

Üye
F. Özbudun

Üye
A. A. Homen

Üye
Ragıp Ögel

Üye
K. Arıçay

Üye
F. Aktulga

Üye
F. Beşkardeş

Üye
A. R. Savcı

Üye
A. R. Toksöz

Üye
H. Tuğrul

Üye
E. Arkan

Savcı
Rahmi Uçkun

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1947 yılı Kesinhesabı hakkında kanun tasarısı (1/526)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1303, 6/1103

25 . III . 1949

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 yılı Kesinhesabı hakkında Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21 . III . 1949 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Ş. Günaltay

GEREKÇE

Katma bütçe ile idare olunan Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 akçalı yılı gider ve gelir bütçelerine ait Kesinhesap Kanun tasarısı ve ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

1947 gider bütçesiyle (13 402 287) lira ve 5090 sayılı Kanunla da (3 000 000) liralık ödenek alınmış ve bu suretle (16 402 287) liraya baliğ olmuş ve bu ödenekten (7 934 584) lira (50) kuruş sarfedilerek geriye (8 467 702) lira (50) kuruş yokedilecek ödenek kalmıştır.

Alınan bu ödenekten hangi hizmetler için ne miktar sarfiyat yapıldığı aşağıda gösterilmiştir.

Gider Bütçesi

Yok edilecek ödenek		Ödenen		Mevcut ödenek		Bölüm	Ödenenin çeşidi
Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.		
28 514	63	188 585	37	217 100		1	Memurlar aylığı
540 988	21	927 751	79	1 468 740		2	Ücretler
102 813	81	12 386	19	115 200		3	Geçici hizmetliler ücreti
4 794	78	9 401	22	14 196		4	Geçici tazminat
20 000	—	—	—	20 000		5	Emekli ikramiyesi
7 730	32	10 169	68	17 900		6	Yardımlar
23 189	66	131 810	34	155 000		7	Kilometre uçuş parası
21 779	33	108 220	67	130 000		8	Büro giderleri
212	03	16 287	97	16 500		9	Basılı kâğıt ve defterler
22 832	91	44 667	09	67 500		12	Yolluklar
1 397 730	82	2 995 371	18	4 393 102		15	Hava ve yer taşıtları giderleri
368 740	62	314 389	38	683 130		17	Meydanlar inşaatı
5 504 660	96	2 380 139	04	7 884 800		20	4860 sayılı Kanun gereğince girişilecek yüklenmeler.
8 043 988	08	7 139 179	92	15 183 168		Toplam	
423 714	42	795 404	58	1 219 119			Diğer bölüm ve maddeler.
8 467 702	50	7 934 584	50	16 402 287		Genel toplam.	

Yukarda yokedilecek ödenek sütununda görülen (8 467 702) lira (50) kuruştan 4860 ve 5076 sayılı kanunlar gereğince yeniden inşa ve tevsi edilecek meydanlara ait inşaat makinelerinin vaktinde Amerika'dan satın alınmaması yüzünden ihale işi yapılamamış ve bu suretle 20 nci bölüme ait ödenekten (5 504 660) lira (96) kuruluş ile uçakların ârizasız işleyebilmesi için lüzumlu malzeme ve yedek edevatın yabancı memleketlerden satın alınması hakkında girişilen teşebbüsler neticesi istenilen malzemenin malî yıl sonuna kadar memlekete getirilememesinden dolayı mübayaaya edilememiş ve bu sebeple 15 nci bölüme ait ödenekten de (1 397 730) lira (82) kuruluş sarfedilemiyerek yokedilecek ödenegün büyük bir kısmı yukardaki bildirişe göre iki bölümle ilgili işlerin vaktinde yapılamamasından ileri gelmiştir.

Gelir Bütçesi

1947 yılı Bütçesiyle tahmin edilen gelir miktarı (13 405 000) lira iken hava meydanlarımızın Şikago Anlaşması esaslarına göre tevsi, tadil ve ıslahını temin için 4860 sayılı Kanunla 15 milyon liraya kadar gelecek yıllara geçici yüklenmelere yetki alınmış ise de bilâhara bu yetki 5076 sayılı Kanunla 43 milyon liraya çıkarılmasından dolayı Hazineden yapılacak yardıma ilâveten 5090 sayılı Kanunla (3 000 000) lira ve 5133 sayılı Kanunla da (3 500 000) lira verilmiş ve 1946 yılında Hazineден alınmayıp 1947 yılında tahsil olunan (350000) lira ve 1946 yılı Aralık ayına ait (76 121) lira (97) kuruluş bilet, bagaj ve çeşitli gelir miktarının 1947 yılında tahsil edilmesinden dolayı genel toplam (20 331 121) lira (97) kuruşa baliğ olmuştur.

Bu miktardan yılı içinde (726 246) lira (20) kuruluş noksan tahsil edilmesinden dolayı hakiki tahsilât miktarı (19 604 875) lira (77) kuruşturdur.

Noksan tahsilâta ait izahat

Toplam					
Lira	K.	B.	M.		
118 465	09	1	2	Meydanlar bagaj geliri	1947 yılı Gelir Bütçesi tanzim edildikten sonra tarifede yapılan değişiklik dolayısıyla yolcuların beraberinde götürdüğü eşyadan on kilosunun muafiyete tâbi tutulmasından dolayı yılı içinde yapılan bagaj geliri bu yüzden noksan tahsil edilmiştir.
1 730 005	05	4		Geçen seneden devreden paralar	1947 yılı Gelir Bütçesi tanzim edilirken 1946 yılından devredilecek para miktarı (7 680 000) lira tesbit edilmiş ise de 1946 malî yılı Aralık ayı sonunda Amerikan Hükümetinden satın alınan telsiz istasyonları ile bunlara ait malzeme bedelinin tediyesine zaruret hâsıl olduğundan bu sebeple noksan devir yapılmıştır.
1 848 470	14				

Fazla tahsilâta ait izahat

1 059 928	40	1	1	Meydanlar bilet geliri	Halkın uçak yolculuğuna gösterdiği rağbet dolayısıyla 1947 yılı içinde bilet satış bedeli tahmin edilen bedele nazaran 1 059 928 lira 40 kuruluş fazla tahsilât yapılmıştır.
-----------	----	---	---	------------------------	--

Toplam			
Lira	K.	B.	M.
62 295	54	2	—
Çeşitli gelir			
1 122 223	94		

1947 yılında yabancı memleketlerden gelen uçakların 1946 yılına nazaran artmasından dolayı konma, konaklama ücreti ile depolarda mevcut malzemenin satılması gereken kısımlardan elde edilen gelirin tahmine nazaran 62 295,54 kuruş fazlalık arz etmiştir.

Fazlalık ve noksanlık arasındaki mukayese

Lira	K.	
1 848 470	14	Noksan tahsilât
1 122 223	94	Fazla »
726 246	20	

Lira	K.	
13 405 000		Bütçe ile tahmin olunan
3 000 000		5090 sayılı Kanunla alınan
3 500 000		5133 » » »
426 121	97	1946 yılından devredilen bakiye
20 331 121	97	
19 604 875	77	Yıl içinde tahsilât
726 246	20	Noksan tahsilât

Yukardaki bildirişeye göre tahmin edilen ve kanunlarla alınan ve 1946 yılından devren tahsil olunanlarla birlikte (20 331 127) lira (97) kuruşa karşılık (19 604 875) lira (77) kuruşu fiilen tahsil edilmiş ve bu suretle (726 246) lira (20) kuruş hakiki bir noksanlık arz etmiştir.

Bu kanuna ait hazırlanan gelir ve gider Kesinhesap Kanun tasarısı ve ekleri ilişik olarak sunulmuştur.

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No: 1/329, 3/337

Karar No: 4

22. 12. 1952

Yüksek Başkanlığa

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 Bütçe yılı kesinhesabı hakkında Başbakanlığın 25. 3. 1949 gün ve 71-1803/6/1108 sayılı yazısıyla teklif olunan kanun tasarısı Sayıştayın Uygunluk Bildirimiyle birlikte Sayıştay Üyesi Abdullah Âli Hemen, Başmurakıp Talât Akgün, Devlet Havayolları Genel Müdürü Osman Nuri Baykal ve Saymanlık Müdürü Hıfzı Somay hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

1. Ödenekler :

1947 Malî yılı Bütçe Kanuniyle verilen ve sonradan ilâveten alınan ödenek miktarı 16 402 287 liradan ibaret bulunmaktadır. Kesinhesap ile Uygunluk Bildiriminde aynı miktarlar yazılıdır.

2. Giderler :

Kesinhesapta ve Uygunluk Bildiriminde gösterilen giderler birbirine uygun olarak 7 934 584 lira 50 kuruş olduğu görülmüştür.

3. Ödenek bakiyesi:

Komisyonumuzca kabul edilen ödeneklere ve giderlere göre ödenek bakiyesi 8 467 702 lira 50 kuruşun yok edilmesi gerekmiş ve bağlı cetveller ona göre düzenlenmiştir.

4. Gelirler :

Tahakkukat: Kesinhesapta ve Uygunluk Bildiriminde birbirine uygun olmak üzere 19 604 875 lira 77 kuruştur.

Tahsilât: Uygunluk Bildirimiyle Kesinhesapta birbirine uygun olmak üzere 19 604 875 lira 77 kuruştur.

5. Genel Müdürlükçe 1947 yılında yapılan 19 604 875 lira 77 kuruş tahsilâtın 7 934 584 lira 50 kuruş gider düşüldükte 11 670 291 lira 27 kuruşluk tahsilât fazlası kalmaktadır.

Bu fazlalık Genel Müdürlüğün kendi öz gelirinden değil Hazineden yardım olarak alınan paradandır. Genel Müdürlükçe yaptırılacak inşaat, seyrüseferde muhabere tesisleri ve meydanlar

inşaatına sarfedilmek üzere Hazineden bu yıl 10 815 000 lira alınmış, fakat bu tesirler yapılmadığından ve tediyat da icra edilmediğinden para idarede kalmıştır.

Hazinenin mülhak bütçeli dairelere yapacağı yardımların bu dairelerin bütçelerinin icabettirdiği tediyelerin seyrini takip etmesi ve her iki tarafta bu cihetin nazarı dikkate alınması muvafık olur.

Mütaakıp senelerde bu hususun göz önünde bulundurulması komisyonumuzca temenniye şayan görülmüştür.

Bu kabil tesislerin yapılması 5367 sayılı Kanun gereğince 1949 senesinden itibaren Bayındırlık Bakanlığına devredilmiş olduğundan mezkûr yıldan itibaren idare bütçesinde bu gibi tediyelere tesadüf olunmayacaktır.

Gider bütçesinin 20 nci (4868 sayılı Kanun gereğince girilecek yüklenmeler) bölümüne konulan ödenekten tediyeler çıktıktan sonra 5 504 660 lira 96 kuruş ödenek artığı kaldığı görülmüştür. Bu da yukarıda arzolunan inşaat ve tesislerin ikmal edilmemesinden ileri gelmektedir.

Yukarıda arzolunan sebeplere ve kabul edilen ödenek, gider ve gelirlerin uygunluk bildiriminde yazılı miktarlara uygun olduğu anlaşılmasına göre değişik olarak düzenlenmiş bulunan kanun tasarısı Kamutayın yüksek tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Sayıştay Ko.

Başkanı

Bursa

H. Ayan

Malatya

M. Kulu

Sözcü

Çorum

Ş. Gürses

Niğde

S. Dellâloğlu

Siird

C. Yardım

Kâtip

Mardin

A. Bayar

Samsun

H. Alişan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğü 1947 akçeli yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 akçeli yılı giderleri ilişik (A) işaretli cetvelinde gösterildiği üzere (7 934 584) lira 50 kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün aynı yıl gelirleri (B) işaretli cetvelinde gösterildiği üzere (19 604 875) lira 77 kuruştur.

MADDE 3. — Ödeneklerden 1947 akçeli yılı içinde harcanmıyan ve (A) işaretli cetvelinde ayrı bir sütunda gösterilen (8 467 702) lira 50 kuruş ödenek artışı iptal olunmuştur.

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan <i>Ş. Günaltay</i>	Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı N. Erim
Devlet Bakanı <i>N. E. Sümer</i>	Adalet Bakanı <i>F. Sirmen</i>
Millî Savunma Bakanı <i>H. Çakır</i>	İçişleri Bakanı <i>E. Erişirgil</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>İ. R. Aksal</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>T. Banguoğlu</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Ş. Adalan</i>
Ekö. ve Ticaret Bakanı <i>C. S. Barlas</i>	Sa. ve Sd. Y. Bakanı <i>Dr. K. Bayizit</i>
G. ve Tekel Bakanı <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Tarım Bakanı <i>C. Oral</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Dr. K. Satır</i>	Çalışma Bakanı <i>R. Ş. Sirer</i>

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 Bütçe yılı Kesinhesap kanun tasarısı

MADDE 1. — Devlet Havayolları Genel Müdürlüğünün 1947 Bütçe yılı gideri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (7 934 584) lira (50) kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün 1947 Bütçe yılı geliri ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (19 604 875) lira (77) kuruştur.

MADDE 3. — Gelire nazaran yapılan gider arasındaki farkı teşkil eden (11 670 291) lira (27) kuruş tahsilât fazlası olarak kalmıştır.

MADDE 4. — Ödenekten 1948 Bütçe yılı içinde sarfolunmıyan ve (A) işaretli cetvelin ayrı bir sütununda gösterilen (8 467 702) lira (50) kuruş yokedilmiştir.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanun hükümlerini Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		Yokedilen ödenekler	
		Lıra	K.	Lıra	K.	Lıra	K.
1	Aylıklar	217	100	188	585 37	28	514 63
2	Ücretler	1 468	740	927	751 79	540	988 21
3	Geçici hizmetliler ücreti	115	200	12	386 19	102	813 81
4	Geçici tazminat	14	196	9	401 22	4	794 78
5	1683 sayılı Kanununun 58 nci maddesi gereğince verilecek emekli ikramiyesi ile 3424 sayılı Kanununun 5 nci maddesi gereğince verilecek tazminat	20	000			20	000
6	4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar	17	900	10	169 68	7	730 32
7	Kilometre uçuş parası	155	000	131	810 34	23	189 66
8	Büro giderleri	130	000	108	220 67	21	779 33
9	Basılı kâğıt v defterler	16	500	16	287 97		212 03
10	Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri	33	539	21	517 11	12	021 89
11	Kira karşılığı	30	000	14	100 60	15	899 40
12	Yolluklar	67	500	44	667 09	22	832 91
13	Giyeceler	100	000	83	437 59	16	562 41
14	4598 sayılı Kanun gereğince yapılacak tedavi giderleri ve yollukları	6	000		965 71	5	034 29
15	Hava ve yer taşıtları giderleri	4 393	102	2 995	371 18	1 397	730 82
16	Taşıma giderleri	20	000	18	803 35	1	196 65
17	Meydanlar ve istasyon binaları, hangar, atelye yapma, kurma, kamulaştırma ve onarma işleri	683	130	314	389 38	368	740 62
18	Ecza ve sıhhi gereçler giderleri	25	000	22	083 78	2	916 22
19	Geri verilecek bilet ücretleriyle bilet satış komüsyonları	140	000	138	334 25	1	665 75
20	4868 sayılı Kanun gereğince girişilecek yüklenmeler karşılığı	7 884	800	2 380	139 04	5 504	660 96
21	4489 sayılı Kanun gereğince staj için yabancı memleketlere gönderilecek memurların yolluk ve başka giderleri	70	000			70	000
22	Yabancı uzmanlar, tercümanlar, memurlar ücreti	230	000			230	000
23	Sigorta ücreti	1				1	
24	İkramiye	40	000	39	967 50	32	50
25	Emekli keseneği	89	373	53	632 55	35	740 45
26	Baskı, yayım ve propaganda giderleri	25	000	21	065 70	3	934 30
27	Mahkeme giderleri	3	000	1	348 81	1	651 19
28	Temsil giderleri	5	000	2	988 28	2	011 72
29	Geçen yıl borçları	283	768	283	096 02	671	98

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		Yokedilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
30	Eski yıllar borçları	25 000		625	33	24 374	67
31	1715 sayılı Kanununun 8 nci maddesi gereğince kâğıt para amortismanına karşılığı	93 438		93 438		—	
Toplam		16 402 287		7 934 584	50	8 467 702	50

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	Muhammenat		Tahsilât		
			Lira	K.	Lira	K.	
1		İşletme geliri					
	1	Meydanlar bilet geliri	1 460 000		2 573 872	10	
	2	Meydanlar bagaj geliri	200 000		85 676	48	
2		Çeşitli gelirler	100 000		180 332	24	
3		Hazineden yardım	3 965 000		10 815 000	—	
4		Geçen yıldan devreden paralar	7 680 000		5 949 994	95	
GENEL TOPLAM			13 405 000		19 604 875	77	